

Kvalitetsrapport 2019/2020

Dalajär förskola

Innehållsförteckning

1 Inledning	3
2 Övergripande förutsättningar.....	4
2.1 Barnantal och personalstatistik.....	4
3 Normer och värden	5
3.1 Förskolans arbete med normer och värden.....	5
4 Kunskaper, utveckling och lärande	8
4.1 Förskolan.....	8
5 Barns och elevers ansvar och inflytande	13
5.1 Förskolan.....	13
6 Skola och hem samt övergång och samverkan	15
6.1 Förskolan.....	15
7 Förskolan, skolan och omvärlden	17
8 Uppföljning av nämndens prioriterade mål	18
8.1 Bättre hälsa samt ökad trygghet och studiero i förskola och skola	18
8.2 Högre måluppfyllelse och förbättrade studieresultat.....	18
8.3 Digital transformation i förskolan och skolan.....	19
8.4 Samverkan förskola, skola och näringsliv.....	19
9 Prioriterade utvecklingsområden	21
9.1 Förskolans utvecklingsområden.....	21

1 Inledning

Skollagens krav på systematiskt kvalitetsarbete innebär att rektor systematiskt och kontinuerligt ska följa upp verksamheten, analysera resultaten i förhållande till de nationella målen och utifrån det planera och genomföra åtgärder som bidrar till att utveckla utbildningen. Det systematiska kvalitetsarbetet ska främst fungera som ett verktyg för enhetens fortlöpande utvecklingsarbete. I andra hand ska det ge beslutsfattarna en väl underbyggd bild för att förvaltningsövergripande satsningar ska kunna göras.

Det viktigaste förbättringsarbetet är det som påverkar vad som sker i mötet med barn och elever. Det systematiska kvalitetsarbetet ska därför utgå ifrån vad som gynnar barnens och elevernas utveckling och lärande. Det är viktigt att identifiera utvecklingsområden som sedan konkretiseras så att alla barn och elever oavsett kön, socioekonomisk bakgrund eller annat, får den utbildning de har rätt till utifrån såväl kvalitets- som likvärdighetsaspekter.

Bildningsnämndens kvalitetsrapport ska beskriva styrkor och utvecklingsområden för verksamheterna som nämnden ansvarar för. Rapporten syftar till att ge en övergripande bild av måluppfyllelsen samt de förutsättningar den har att förhålla sig till och arbeta efter. I rapporten följs det arbetet som gjorts gentemot Bildningsnämndens effektmål för 2020 upp och de effekter av detta arbete som analysen visar.

2 Övergripande förutsättningar

I följande avsnitt redovisas och analyseras organisatoriska förutsättningar som tillsammans skapar ramar för verksamheten. Detta för att kunna koppla förutsättningar till redovisade resultat och således möjliggöra analys av om det finns förutsättningar som stödjer alternativt begränsar verksamhetens förutsättningar att ge varje barn/elev/studerande en god utbildning i en trygg miljö.

2.1 Barnantal och personalstatistik

Barnantal och personalstatistik

Förskola	2018/2019	2019/2020
Antal barn 1-5 år	104	108
Antal barn/årsarbetare		6,45
Antal årsarbetare		16,75
Antal årsarbetare med förskollärexamen		9,675
Andel årsarbetare med förskollärexamen, %		57,8

Analys

Förskolans barn har varit fördelade på sex avdelningar, två för de yngre barnen och fyra för de äldre. En av avdelningarna för äldre barn, har varit färre antal barn och haft några barn i behov av extra stöd.

Fördelningen av förskollärare och barnskötare har inte varit optimal pga att personal slutat och inte kunnat ersättas av förskollärare då anställningsrestriktioner och budgetförutsättningar varit mindre gynnsamma. En avdelning har haft tre förskollärare och på två avdelningar har det endast funnits en förskollärare.

Personal har slutat under året vilket har påverkat kontinuiteten, tryggheten och det dagliga arbetet på några avdelningar.

Under Corona-pandemin slogs förskolan ihop några veckor med Modeshögs förskola. Dalajär fick stanna i kända lokaler men avdelningarna samarbetade i par och gjorde plats för Modeshög i hälften av lokalerna.

3 Normer och värden

Bildningsnämndens samtliga verksamheter ska aktivt och medvetet påverka och stimulera barn och elever att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i praktisk, vardaglig handling, enligt varje skolforms läroplan. En viktig uppgift för samtliga skolformer är att i det dagliga arbetet med normer och värden, förmedla och förankra respekt för demokratiska värderingar och människovärdets okränkbarhet. Förskolan och skolan ska arbeta främjande för likabehandling och förebyggande för att motverka kränkande behandling, trakasserier och diskriminering. Det främjande arbetet tar avstamp i varje förskole- och skolenhets aktiva arbete och planer mot kränkande behandling. Dessa områden är tätt sammankopplade och därför är det av vikt att alla delar i läroplansområdet normer och värden följs upp.

Bildningsnämndens effektmål för 2020 är **bättre hälsa samt ökad trygghet och studiero i förskola och skola.**

3.1 Förskolans arbete med normer och värden

Förskoleverksamheten ska på ett medvetet sätt utformas så att flickor och pojkar får möjligheter att pröva och utveckla förmågor och intressen utan begränsningar. Barn ska känna sig trygga och få vara som de vill vara. Värdegrundsuppdraget är centralt i förskolans arbete.

Förskolan ska sträva efter att varje barn utvecklar (Lpfö98)

- öppenhet, respekt, solidaritet och ansvar,
- förmåga att ta hänsyn till och leva sig in i andra människors situation samt vilja att hjälpa andra,
- sin förmåga att upptäcka, reflektera över och ta ställning till olika etiska dilemman och livsfrågor i vardagen,
- förståelse för att alla människor har lika värde oberoende av social bakgrund och oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionsnedsättning, och
- respekt för allt levande och omsorg om sin närmiljö.

Kränkande behandling

	2017/2018	2018/2019	2019/2020
Antalet anmälningar	0	0	0

Enkät normer och värden (vårdnadshavare)

Indikator	2018/2019	2019/2020
Jag upplever att mitt barn känner sig tryggt i förskolan	7,3	
Personalen på förskolan bemöter mitt barn på ett respektfullt sätt	8,1	

Ingen enkät är genomförd under året

Rektor och biträdande har genomfört en granskning och även biträdande tillsammans med personal. Granskningen resulterade inte i en siffra.

Kvalitetstrappan

Läroplansmål	2018/2019	2019/2020
Normer och värden	4	

Styrkor

Det finns en medvetenhet och förståelse för vikten av en väl genomtänkt, varierad och trygg grundverksamhet som samtliga avdelningar arbetar med främst under hösten och vid introduktion av nya familjer. Grundverksamheten förstärks med bildstöd.

Efter genomförd introduktion erbjuds familjerna ett uppföljningssamtal.

Pedagogerna uppger att de undervisar och vägleder i normer och värden under hela dagen.

De olika avdelningarna jobbar aktivt med demokratiska frågor i sina barngrupper. De tränar på att lyssna in, ta ställning, rösta och acceptera ett taget beslut.

Barns inflytande är viktigt på avdelningarna och synliggörs på olika sätt i miljön och på Unikum.

Det tas stor hänsyn till barns olikheter, behov och önskemål och pedagogerna strävar efter att tillgodose så mycket som möjligt. Genom olika avdelningars arbete med bla Kungaskogen och att låta "djur" flytta in har barnens empatiska förmåga, insikt och förståelse för allas olikheter utvecklats. Inköp av Kompisböckerna med utgångspunkt från Barnkonventionen är gjord och böckerna har använts både i barngruppen och som en inspirationskälla.

På årets studiedagar och APT har vi diskuterat och gjort en del övningar kopplade till bemötande utifrån Normer och värden. Vi har också diskuterat vilka egenskaper vi tycker är viktiga att besitta som pedagog på vår förskola.

Arbetet i barngrupperna har tydliggjorts bättre i avdelningarnas lärloggar på Unikum.

Med hjälp av ny personal och därmed ny in-put har undervisningen utomhus utvecklats där fler personal är synliga.

Dokumentation inom Normer och värden, främst på Unikum, har ökat. Rektor och biträdande har gett pedagogerna feedback på avdelningarnas lärloggar för att utmana och utveckla dokumentationen på Unikum.

Svagheter

Trygghetsvandringar är inte genomförda

Barnintervjuer är inte genomförda på ett övergripande sätt.

Arbetet baseras mer på personlighet och personliga åsikter än vetenskaplig grund.

Dokumentation i området är bristande. Den som finns är på gruppnivå och inte för enskilda barn.

Vuxna är fortfarande inte tillräckligt synliga, tillgängliga, närvarande och delaktiga i utomhus.

Förskolans reflektions- och analysverktyg har varit otydligt och inte lyft fram Normer och värden på ett adekvat sätt.

Utveckling framåt

Fortsätta att jobba med värdegrundsfrågor i gemensamma forum som APT, utvecklingsgrupper etc.

Fortsätta våra diskussioner och även säga till varandra när någon anser att en kollega brister.

Trygghetsvandringar och barnråd ligger nu som aktiviteter, med ansvariga pedagoger, i årsplanen för 20/21

Fortsätta att dokumentera arbetet på avdelningarna och i Unikum. Utveckla den individuella dokumentationen på varje enskilt barn.

Analys

Som alltid kan vi konstatera att vi brister i anmälningar om kränkande behandling. Trots diskussioner upplevs en osäkerhet över var gränser går och förskolan har ingen vana vid att göra dessa anmälningar.

Under gemensamma personalmöten har ofta diskussioner utifrån Normer och värden varit en punkt och även på avdelningarna har det arbetats intensivt med frågor kring vårt bemötande. Flera avdelningar upplever att arbetet gett resultat som visar sig i hänsynsfulla, hjälpsamma och empatiska barn. Pedagogerna säger också att det är ett ständigt pågående arbete i alla undervisningsmoment och i utbildningens olika delar under hela dagen.

Avdelningarna ser olika ut när det gäller bemötande, barns inflytande osv och det varierar också från person till person. Vi drar slutsatsen att det fortfarande är det egna tyckandet och den egna personligheten som tar stor plats i dessa frågor. Vi behöver fortsätta att jobba för en förståelse för vårt uppdrag och en professionalitet inom området som är oberoende av egna åsikter. Genom att blanda personal tror vi att vi kan sprida extra goda exempel i huset. Vi behöver också bli ännu bättre på att lyfta och synliggöra pedagoger som goda exempel där de utmärker sig på ett positivt sätt.

Med det nya reflektions- och analysverktyget förväntas arbetet förtydligas och lyftas.

I arbetet med rapporten om kränkande behandling och diskriminering behöver vi involvera personal på ett tydligare och mer systematiskt sätt och förankra den bättre bland all personal.

4 Kunskaper, utveckling och lärande

Läroplanernas skrivningar om barns och elevers lärande tar avstamp i att stimulera barns nyfikenhet och lust att lära. Förskolan ska lägga grunden för ett livslångt lärande genom en rolig, trygg och lärorik verksamhet för alla barn som deltar i den. Skolan ska vidare ansvara för att eleverna inhämtar och utvecklar sådana kunskaper som är nödvändiga för varje individ och samhällsmedlem. Skollagen föreskriver att utbildningen ska vara likvärdig, men undervisningen ska också utformas så att den bidrar till att eleven tror på sin förmåga och bibehåller lusten till ett livslångt lärande.

Bildningsnämndens effektmål för 2020 är **högre måluppfyllelse och förbättrade studieresultat samt digital transformation i förskolan och skolan.**

4.1 Förskolan

Förskolan ska sträva efter att varje barn (Lpfö98)

Språk och kommunikation

- tillägnar sig och nyanserar innebörden i begrepp, ser samband och upptäcker nya sätt att förstå sin omvärld,
- utvecklar sin förmåga att lyssna, reflektera och ge uttryck för egna uppfattningar och försöker förstå andras perspektiv,
- utvecklar nyanserat talspråk, ordförråd och begrepp samt sin förmåga att leka med ord, berätta, uttrycka tankar, ställa frågor, argumentera och kommunicera med andra,
- utvecklar intresse för skriftspråk samt förståelse för symboler och deras kommunikativa funktioner,
- utvecklar intresse för bilder, texter och olika medier samt sin förmåga att använda sig av, tolka och samtala om dessa.

Matematik

- utvecklar sin förståelse för rum, form, läge och riktning och grundläggande egenskaper hos mängder, antal, ordning och talbegrepp samt för mätning, tid och förändring,
- utvecklar sin förmåga att använda matematik för att undersöka, reflektera över och pröva olika lösningar av egna och andras problemställningar,
- utvecklar sin förmåga att urskilja, uttrycka, undersöka och använda matematiska begrepp och samband mellan begrepp,
- utvecklar sin matematiska förmåga att föra och följa resonemang.

Naturvetenskap och teknik

- utvecklar intresse och förståelse för naturens olika kretslopp och för hur människor, natur och samhälle påverkar varandra,
- utvecklar sin förståelse för naturvetenskap och samband i naturen, liksom sitt kunnande om växter, djur samt enkla kemiska processer och fysikaliska fenomen,
- utvecklar sin förmåga att urskilja, utforska, dokumentera, ställa frågor om och samtala om naturvetenskap,
- utvecklar sin förmåga att urskilja teknik i vardagen och utforska hur enkel teknik fungerar,
- utvecklar sin förmåga att bygga, skapa och konstruera med hjälp av olika tekniker, material och redskap.

Lek

- utvecklar sin nyfikenhet och sin lust samt förmåga att leka och lära.

Skapande

- utvecklar sin skapande förmåga och sin förmåga att förmedla upplevelser, tankar och

- erfarenheter i många uttrycksformer som lek, bild, rörelse, sång och musik, dans och drama,
- utvecklar sin motorik, koordinationsförmåga och kroppsuppfattning samt förståelse för vikten av att värna om sin hälsa och sitt välbefinnande.

Kultur

- utvecklar sin identitet och känner trygghet i den,
- utvecklar självständighet och tillit till sin egen förmåga,
- känner delaktighet i sin egen kultur och utvecklar känsla och respekt för andra kulturer,
- utvecklar sin förmåga att fungera enskilt och i grupp, att hantera konflikter och förstå rättigheter och skyldigheter samt ta ansvar för gemensamma regler,
- som har ett annat modersmål än svenska utvecklar sin kulturella identitet och sin förmåga att kommunicera såväl på svenska som på sitt modersmål.

Enkät utveckling och lärande (vårdnadshavare)

Stämmer bra/stämmer helt och hållet	2018/2019	2019/2020
Mitt barn stimuleras till utveckling och lärande i förskolan	7,9	
Personalen på förskolan väcker mitt barns lust att lära	8,6	
När mitt barn lär sig något nytt i förskolan vill hon/han lära sig mer om det	7,3	

Kvalitetstrappan

Läroplansmål	2018/2019	2019/2020
Språk och kommunikation	4	
Matematik	4	

Ingen föräldraenkät är genomförd under året.

Rektor och biträdande har genomfört en granskning och även biträdande tillsammans med personal. Granskningen resulterade inte i en siffra.

Styrkor

Språk och kommunikation:

Det språkliga arbetet är en central del på alla avdelningar och det finns en utbredd medvetenhet och förståelse för språkets betydelse för hela undervisningen.

Förskolan har tidigare haft en kommunikationsavdelning och därigenom har en del pedagoger en utökad kunskap och förståelse för området. Det finns också ett speciellt pedagogiskt material tillgängligt.

En avdelning har utvecklat en skrivhörna för att ta vara på och stimulera barnens intresse för att läsa och skriva.

Alla avdelningar har bildstöd i olika omfattning och jobbar med konkret material.

Några barn har haft enskild språkträning för att ytterligare förstärka språket.

Språkkonferenser har genomförts med logoped, specialpedagog och avdelningspersonal.

Små stunder, planerade eller spontant uppkomna, tas tillvara för att leka språklekar eller på annat sätt stimulera språket.

Gemensamt föräldramöte, med besök av biblioteket genomfördes i höstas. Upplevdes positivt av både pedagoger och vårdnadshavare.

Pedagoger och barn besöker Bokbussen regelbundet.

Förskolan har ett eget bibliotek och olika böcker som vänder sig till både barn och pedagoger lyfts fram på boklister i hallen. Dessa fungerar som inspiration till vidareutveckling.

Matematik:

Det finns en utbredd medvetenhet kring matematik och matematiska begrepp som används naturligt i arbetet.

Förskolan har ett varierat material som vävs på ett professionellt sätt in i verksamheten. Situationer under dagen tas tillvara på ett medvetet sätt.

Naturvetenskap och teknik:

Förskolan har ett rikt och varierat konstruktionsmaterial som används flitigt på samtliga avdelningar

Gemensamt tema för läsåret har varit "vatten" där avdelningarna på olika sätt jobbat med vatten.

Barnen har fått en ökad kunskap om olika fiskar och gjort olika vattenexperiment.

Odling av kryddor och blommor.

Lek:

Det ges tid till barnens lek varje dag. Både deras egna valda lek och lek organiserad och ledd av vuxna, får ta plats i verksamheten. På någon avdelning har man jobbat med lekgrupper för att hjälpa barn in i ett socialt sammanhang och få en förståelse och ett kunnande om lekens regler och möjligheter. Specialpedagog och förskollärare har varit på handledning för att utveckla och få ny kunskap kring arbetet med lekgrupper.

Skapande:

På alla avdelningar finns skapandematerial att tillgå för barnen. Det är mycket återbruksmaterial som används och skapandet är både fritt och organiserat.

Musik och drama är naturliga inslag i utbildningen.

Kultur:

Förskolan har rutiner för introduktion av nya familjer. Avdelningarna lägger stor vikt vid att barnen ska känna sig trygga och jobbar aktivt med barnens trygghet och identitetsskapande.

Det finns en stark tilltro till barnens förmågor och de uppmanas att prova och testa sig fram. Pedagogerna jobbar både på individ- och gruppnivå och tar barnens konflikter på allvar och finns med och stöttar.

Utifrån barnens intressen har några avdelningar jobbat med flaggor och i samarbete med hemmen har barnen fått berätta om sin familj och rötter.

Svagheter

Individuell dokumentation finns inte inom alla ämnen och för varje enskilt barn.

Språk- och kommunikation:

Det saknas en utbredd kunskap i tex Bornholmsmodellen vilket gör att den inte används på avdelningarna.

Bildstöd och TAKK används begränsat

Speciella språkträningstillfällen för enskilda barn är svåra att få till trots ett stort behov.

Matematik:

En stor del av arbetet och materialet handlar om sortering och antalsuppfattning

Naturvetenskap och teknik:

Ämnet är brett och bygger till en stor del på pedagogernas kunskap och intresse. Därför är arbetet ojämnt mellan avdelningarna.

Lek:

På sina håll kan vuxna vara mer tillgängliga och delta mer i barnens egna valda lek för att utmana och utveckla.

Skapande:

Skapande är ofta en del i andra mål och projekt. Vi behöver utveckla att skapandet också ska ha mål inom just skapande med tex färglära, olika tekniker, begrepp mm. Detta gäller även inom musikaliska mål och en ökad kunskap kring drama.

Kultur:

De flesta familjer på Dalajär har svenskt ursprung och vilket har resulterat i att det viktiga arbetet med kultur har glömts bort eller/och inte blivit prioriterat.

Utveckling framåt

Böcker om Bornholmsmodellen är inköpta. De behöver användas på ett mer utbrett och systematiskt sätt.

Samtliga avdelningar har fått en bas med widgit-bilder av vår specialpedagog som ska användas i olika utrymmen och vid rutinsituationer på avdelningen. Bilderna ska vara lika och användas på samma sätt, oavsett avdelning för att barn och personal ska känna igen sig och bli trygga med materialet.

Inför läsåret 20/21 har ett nytt reflektions- och analysverktyg presenterats. Verktöget används redan på andra förskolor i kommunen och upplevs där som enkelt, tydligt och givande. Arbetet med de prioriterade målen ska förtydligas och process, reflektioner, resultat och analys ska bli enklare för alla att följa.

Under kommande läsår är det övergripande temat "Hållbar utveckling" och varje avdelning

bestämmer utifrån de prioriterade målen och barngruppens behov och intressen vilken inriktning och upplägg som är mest lämplig.

Analys

Det finns överlag en medvetenhet, vilja och kompetens bland personalen att driva förskolan framåt. Nyanställd personal, med andra erfarenheter har berikat förskolan.

Undervisning sker såväl organiserat och planerat som vid spontant uppkomna situationer. Det finns i vissa fall fortfarande en viss tro på att samlingen eller tiden då barnen är indelade i smågrupper är dagens viktigaste punkter. Kanske är det i de situationer man som pedagog känner sig mest säker, förberedd och bekväm. Den rådande inställningen är dock att undervisning sker på olika sätt under hela dagen.

Genom ett nytt analysverktyg kan pedagogerna få en mer samlad syn på arbetet. Det tidigare verktyget har upplevts som svårt och har på sina håll upplevts som ett måste och inte som ett hjälpmedel för progression av det egna arbetet. Genom införandet av ett nytt verktyg är förhoppningen att pedagoger lättare ska kunna se tydligheten, nyttan och möjligheterna med detta.

Dokumentationen på väggarna behöver diskuteras och utvecklas till att bli något som barnen kan samlas kring, prata om (barn-barn, barn-pedagog) och som kan leda till diskussioner, reflektioner och en vidareutveckling av tema och projekt.

Vår strama budget gör att vi undviker att ta in vikarier och hjälps istället åt över avdelningsgränserna. Detta resulterar tyvärr ofta i att pedagogernas PUT eller gemensamma reflektion tvingas utgå och det får direkta konsekvenser i arbetet med barnen. Reflektionen är förlagd till slutet av veckan för att pedagogerna ska kunna samla ihop intryck, upplevelser och resultat av veckan och där kunna se och ta avstamp för kommande vecka. Det finns överlag en stark önskan att PUT förläggas i början av veckan för att då kunna förbereda för det man sett och upplevt att man ska jobba vidare med. När reflektion och PUT uteblir kan undervisning ändå bedrivas, men inte med det innehåll och med den kvalitet som vore önskvärd. Vi bör, trots personalfrånvaro, försöka möjliggöra en viss tid för PUT så att undervisningen blir planerad och väl genomförd. Genom att se och ta tillvara "uppkommen tid" ger det högre kvalitet i utbildningen.

Pedagogerna behöver utveckla förmågan att ställa om sin planering och inte ställa in. Detta fungerar delvis, men det förekommer att barngruppen slås ihop vid personalfrånvaro eller att den planerade undervisningen ställs in om det kommer gästande barn från andra avdelningar.

Överlag kan vi se att gemensamma satsningar och insatser leder till att området blir synligt och pedagogerna får en ökad medvetenhet, kunnande och ett fokus som utvecklar barnens kunnande på ett positivt sätt. Den kommunala satsningen för några år sedan i matematik, med gemensam föreläsning ledde till att vi lokalt arbetade med föreläsarens bok med samtlig personal och i utvecklingsgrupper. Matematiken blev synlig och kunskaperna blev både breddade och fördjupade. Nu är matematiken ett naturligt inslag i verksamheten, men vi behöver förstås fortsätta att vidareutveckla den.

Med matematiken som exempel kan vi se att det får effekter av gemensamma, samlade satsningar och fokusområden. Det betyder i sin tur att lika stort fokus inte kan ligga på annat och det påverkar till viss del undervisningen. Med förskolans helhetssyn på lärande ingår ständigt alla, eller åtminstone de flesta, områden i undervisningen men alla ämnen kan inte få samma utrymme och fokus. Detta visar sig framför allt i dokumentationen. I kvalitetstrappan och i kvalitetsrapporter efterfrågas dokumentation på grupp- och individnivå och med stora barngrupper, låg personaltäthet och begränsad tid är det omöjligt att nå samma nivå inom alla områden.

5 Barns och elevers ansvar och inflytande

De demokratiska principerna att kunna påverka, ta ansvar och vara delaktig ska omfatta alla barn och elever. I förskolan läggs grunden för att barnen ska utveckla en förståelse för vad demokrati är. I skolan ska elever ges inflytande över utbildningen. De ska stimuleras i att ta aktiv del i att vidareutveckla utbildningen och de ska få information i frågor som rör dem. Informationen och formerna för barnens och elevernas inflytande ska anpassas utefter ålder och mognad, men de ska alltid ha möjlighet att ta initiativ till frågor som kan behandlas inom ramen för deras inflytande över utbildningen. Rätten till delaktighet och inflytande handlar inte om att bestämma utan det handlar om att alla får vara en del av en gemenskap där respekt och inkludering utgör ledord i verksamheten.

Inflytandefrågor i förskolan och skolan handlar inte bara om att barn och elever ska ha inflytande över utbildningens innehåll och hur den utförs. Barnen/eleverna ska också få möjlighet att förbereda sig inför framtida inflytande i samhället. Förberedelserna inför framtida inflytande handlar om att bli van vid att delta i viktiga språkliga aktiviteter som till exempel att läsa kritiskt och att debattera.

5.1 Förskolan

Förskolan ska sträva efter att varje barn (Lpfö98)

- utvecklar sin förmåga att uttrycka sina tankar och åsikter och därmed får möjlighet att påverka sin situation,
- utvecklar sin förmåga att ta ansvar för sina egna handlingar och för förskolans miljö,
- utvecklar sin förmåga att förstå och handla efter demokratiska principer genom att få delta i olika former av samarbeten och beslutsfattande.

Enkät barns inflytande (vårdnadshavare)

Indikator	2018/2019	2019/2020
Mitt barn uppmuntras att ta ansvar i förskolan	7,7	
Mitt barns åsikter och intressen tas tillvara	7,5	

Ingen enkät genomförd

Styrkor

Pedagogerna jobbar för att dela barnen i mindre grupper så ofta det går, bla för att öka möjligheterna för alla att bli sedda, lyssnade på och att kunna komma till tals.

Alla avdelningar arbetar ständigt och på olika sätt med demokratiska frågor. Barnen ges möjligheter att påverka sin dag på förskolan genom att välja bland olika aktiviteter och grupper.

Barnen deltar på olika sätt i planering, reflektion och utvärdering av aktiviteter och deras input påverkar pedagogernas planering framåt.

Svagheter

Barnråd och barnintervjuer har inte genomförts.

Matråd (måltidsråd) har inte genomförts som tidigare och barnen har då inte kunnat delta där.

Samarbetet mellan ansvariga pedagoger för 5-åringarna och köket uteblev.

Hur barnen ges inflytande framgår inte i planeringen.

Utveckling framåt

Trygghetsvandringar och Barnråd är inlagda för ht-20 i årsplanen

Barnråd är inplanerade, med ansvariga pedagoger, i årsplanen.

Frågan om 5-åringarna i köket ska lyftas på Måltidsråd men hänsyn måste tas till pågående pandemin.

Analys

I det dagliga arbetet tas det naturligt och medvetet hänsyn till barnens åsikter, synpunkter, behov och önskemål. Däremot har det varit svårt att genomföra andra styrda aktiviteter. En anledning till det kan vara att planering, instruktion och begäran av inrapportering har varit vag och otydlig och därmed har dessa aktiviteter fått göra plats till annat.

Barnens inflytande på utbildningen, teman och projekt framgår inte i planeringen men syns i viss del i dokumentation och utvärdering. En förklaring kan vara att det ses som en självklarhet att barnens åsikter och synpunkter kommer fram och tas hänsyn till, men HUR det ska göras kan förtydligas i planeringen.

6 Skola och hem samt övergång och samverkan

Samverkan med vårdnadshavarna är avgörande för att skapa bästa förutsättningar för elevernas lärande och utveckling. På samma sätt är samverkan och överlämningar mellan olika skolformer och stadier ovärderliga för att information om elever inte ska försvinna. Ett utbyte av kunskaper och erfarenheter kan innebära stora vinster för klasser och enskilda elever.

På grund av rådande situation i samband med Covid-19 genomfördes inte enkäter i förskola eller skola under läsåret 2019/2020.

6.1 Förskolan

Förskola och hem (Lpfö18)

För att skapa bästa möjliga förutsättningar för att barnen ska kunna utvecklas rikt och mångsidigt ska förskolan samarbeta på ett nära och förtroendefullt sätt med hemmen.

Övergång och samverkan (Lpfö18)

Förskolan ska samverka på ett förtroendefullt sätt med förskoleklassen, skolan och fritidshemmet för att stödja barnens utveckling och lärande i ett långsiktigt perspektiv. Inför övergångar ska de berörda skolformerna och fritidshemmet utbyta kunskaper, erfarenheter och information om innehållet i utbildningen för att skapa sammanhang, kontinuitet och progression i barnens utveckling och lärande. Det ska även finnas samarbetsformer som syftar till att förbereda barnen och deras vårdnadshavare inför övergångar från förskolan till förskoleklassen, skolan och fritidshemmet.

Enkät samverkan med hemmet (vårdnadshavare)

Indikator	2018/2019	2019/2020
På utvecklingssamtalet får jag tydlig information om mitt barns utveckling och lärande	-	
Jag har goda relationer med förskolans personal	-	
Jag får fortlöpande information om mitt barns tillvaro på förskolan (tex trivsel, utveckling och lärande)	-	
Jag får information om det har hänt något i barngruppen/på förskolan	-	

Ingen enkät är genomförd

Analys

Vi lägger stor vikt vid introduktionen på förskolan och strävar efter att alla ska känna sig välkomna och trygga hos oss. Vi har daglig kontakt med många vårdnadshavare och kommunicerar även via telefon och sms. Beroende på pedagogernas scheman och barnens vistelsetider på förskolan finns det vårdnadshavare som ansvariga pedagoger sällan/ aldrig träffar. Vi har en hög beläggning och många barn har långa dagar. Vissa vårdnadshavare kommer bara till vår öppnings- och stängningsavdelning och får därmed inte samma möjligheter som andra att ta del av avdelningens arbete och den information det finns att hitta i aktuella lokaler. Med dessa familjer är det av största vikt att vi strävar efter att hitta andra kommunikationsvägar som sms, telefonsamtal, loggbok etc. Det pågår ett ständigt arbete med schematekniska frågor och vi flyttar kvartar hit och dit, men lyckas ändå inte täcka in alla delar av förskolans behov.

Varje vecka skickar avdelningarna lärloggsinlägg via unikum som visar den pågående utbildningen och undervisningen, i text och bild. Vi har föräldramöten, firar traditioner tillsammans, erbjuder

utvecklingssamtal en gång/år, och vill på olika sätt möta varje vårdnadshavare. Samråd med föräldrarepresentanter och rektor genomfördes innan Covid-19-pandemins utbrott.

Trots olika insatser upplever vi ibland att vi inte lyckas nå vårdnadshavarna med den informationen vi vill. Vi vet att informationsflödet är stort och använder därför olika kanaler för att nå fram.

Vi upplever att vi har en fungerande överlämning till förskoleklass, då vi lämnar de flesta barn till samma skola. Trots detta efterfrågar vi fortfarande en tydligare planering och rutin för överlämnandet och att barnen ska få likvärdiga möjligheter att besöka sin nya skola, oavsett vilken skola det blir. Vi har lagt information som anses relevant i barnets samtalsunderlag på unikum.

Detta som mycket annat har påverkats av rådande pandemi och skolbesöken utgick under våren.

7 Förskolan, skolan och omvärlden

En förutsättning för att barn, elever och studerande ska kunna göra väl underbyggda framtidsval, är att verksamheten i för-, grund- och gymnasieskolan på olika sätt bidrar till att de utvecklar förståelse för sig själva och sin omvärld.

Förskola och skola ska samverka med omgivande samhälle ur såväl ett lokalt, nationellt och globalt perspektiv för att vidga barn och elevers syn på sitt framtida medborgarskap och arbetsliv. Redan från tidig ålder kan verksamheterna bidra till att elever uppfyller sina drömmar genom att ge förutsättningar för att göra medvetna val och insikten att alla kan påverka sin framtid i ett tidigt skede. I Trelleborg finns ett gemensamt ansvar för bred vägledning från förskola till gymnasieskola.

Bildningsnämndens effektmål för 2020 är **Samverkan förskola, skola och näringsliv.**

Analys

Största delen av samverkan med omvärlden sker inom förskolan lokaler och utbildning. Vi samtalar om föräldrars eller bekantas yrken, genom litteratur och olika former av yrken som besöker förskolan (elektriker) som och leker olika roller. Dessa tenderar att mest innefatta de traditionella, "lätt-lekta" yrken som läkare/ sjuksköterska, veterinär, frisör, affärsbiträde, chaufför m fl.

På förskolan möter barnen även andra yrkesgrupper, men samtalen kan bli fler och fördjupas.

8 Uppföljning av nämndens prioriterade mål

8.1 Bättre hälsa samt ökad trygghet och studiero i förskola och skola

Verksamheten i förskolan och skolan ska utformas så att alla barn och elever har en skoldag som präglas av hälsofrämjande, trygghet och studiero. Alla som arbetar i förskolan och skolan ska ha ett gemensamt förhållningssätt som grundar sig i en medvetenhet om hur hälsa, trygghet och studiero påverkar lärandet. En viktig förutsättning för studiero är en trygg miljö i skolan. Miljön omfattar inte enbart lektionssalar, utan gäller alla utrymmen och platser på skolan. Det behöver därför finnas ett arbete på skolan för att skapa trygghet och en medvetenhet kring hur det påverkar lärandet i undervisningen. Att arbeta med inkluderande lärmiljöer är ett sätt att öka barn och elevers trygghet i förskola och skola, likaså att genom värdegrundsarbete motverka samt skyndsamt utreda kränkande behandling och vidta åtgärder.

Avdelningarna har en tydlig struktur och förstärker med bildstöd för att öka tryggheten för barnen. Grundverksamheten finns ständigt och miljön är tydlig och lätt att förstå.

I utvecklingsgrupper på förskolan har vi diskuterat lärmiljöerna och uppmanats till att vara lyhörda, förändra, utveckla och utmana. Genom att erbjuda en varierad miljö med möjlighet för både social samvaro och avskildhet ökar möjligheterna att varje enskild individ hittar det som tilltalar och lockar.

Vi jobbar ständigt med hänsyn och respekt för varandra och varandras och gemensamma saker.

Alla barn erbjuds en variation under dagen, både inne och ute och alla avdelningar har någon form av vila/avkoppling varje dag.

Rörelse är ett naturligt inslag i utbildningen.

Vi önskar och efterfrågar ett närmre och mer hälsofrämjande samarbete med köket.

8.2 Högre måluppfyllelse och förbättrade studieresultat

I Trelleborgs kommun arbetar vi med inkluderande lärmiljöer som en metod för att öka måluppfyllelsen och förbättra studieresultatet. Tillgängliga lärmiljöer handlar inte bara om den fysiska miljön utan om ett förhållningssätt till barn och elever och deras lärande. Förskolans och skolans lärmiljöer kan beskrivas utifrån fysiska, pedagogiska och psykosociala dimensioner som varierar beroende på de behov som finns på individ-, grupp- och organisationsnivå. När lärmiljöer som helhet formas så att de möter barns och elevers behov oavsett förutsättningar och funktionsvariationer behöver färre elever särskilt utformade insatser för att nå så långt som möjligt i sitt lärande. Tillgängliga och inkluderande lärmiljöer kan innebära att de anpassningar som riktas till en enskild elev även blir tillgängliga för andra. Gränsen mellan generellt stöd och extra anpassningar blir då mindre skarp. För de elever som är i behov av ytterligare stöd ska skolan ge extra anpassningar eller särskilt stöd. Arbetet med tillgängliga lärmiljöer förväntas ge resultat vad gäller elevers skolnärvaro och skolresultat.

Miljöerna utformas utifrån barnens olika förutsättningar, behov och intressen. Grupperna delas i mindre grupper så ofta som möjligt för att lättare kunna möta barnen på individnivå.

Extra anpassningar görs när behov föreligger.

Från ht 2020 ska alla avdelningar börja med att göra en kartläggning av grupp och miljö och anpassa miljöer och gruppindelning efter det.

Förhållningssätt och bemötande lägger vi stor vikt vid och pratar om på APT, Studiedagar och i andra återkommande forum.

Det finns ett behov av särskilda undervisningstillfällen för enskilda barn eller ett fåtal barn samtidigt. I en begränsad mån klarar vi att tillgodose de behoven, men har svårt att räkna till pga stora barngrupper, många skilda behov och en begränsad personaltäthet och tid.

8.3 Digital transformation i förskolan och skolan

Digital kompetens är en av EU:s åtta nyckelkompetenser för det livslånga lärandet. Den definieras som grundläggande färdigheter i informations- och kommunikationsteknik samt förmågan att kunna använda internet på ett säkert och kritiskt sätt. Läroplanerna för förskola och skola slår fast vikten av att ge alla elever en grundläggande digital kompetens, vilket också är en viktig del i likvärdighetsarbetet. På det sättet kan man minska, eller förebygga en digital ojämlikhetsklyfta, vilket också ses som en förutsättning för att fostra och utveckla framtida aktiva medborgare. Det handlar t.ex. om kompetens i att orientera sig, skaffa kunskap och hantera olika uppgifter i den digitala världen. Men det handlar även om hur man interagerar, hur man hanterar olika etiska dilemman och hur man skyddar sin personliga integritet. Att hantera digitala verktyg är alltså inte bara en fråga om att hantera teknik, utan handlar också om att utveckla sociala färdigheter. Digitala verktyg är också viktiga redskap för att kunna erbjuda barn och elever med olika förutsättningar likvärdiga möjligheter till utbildning.

För att komma vidare inom detta område behöver förskolan dels fler, fungerande digitala verktyg, och dels fortbildning för personal. Detta bygger mycket på pedagogers personliga intresse och personlighet och begränsar likvärdigheten mellan avdelningarna.

Mycket av arbetet hittills har handlat om de digitala verktygen, tekniken, apparna, spelen osv och inte mycket om dilemman, sociala kontakter etc.

Vi är i **stort behov** av den digitala satsning som utlovats. Våra digitala verktyg är få, gamla, ej fungerande och inspirerar inte till vidare utveckling. För att ha en chans att möta de krav som ställs, med dokumentation, barns delaktighet och inflytande och en utbildning i det digitala är det helt avgörande med fungerande verktyg. För att komma vidare, behöver vi utöver den utlovade satsningen, köpa in kopplingar, projektorer, dokumentkamera, digitala förstoringsglas osv. Vår strämma budget gör det omöjligt för oss med en sådan satsning. Vi försöker sprida den kunskap och kompetens som finns i personalgruppen men har svårt att hitta tillfällen för det kollegiala lärandet i ämnet.

8.4 Samverkan förskola, skola och näringsliv

Dagens barn och elever är framtidens medarbetare, innovatörer och entreprenörer. Barn i förskola ska därför ges möjlighet att undersöka flera olika yrken. Elever ska ges möjlighet att reflektera över olika yrkens betydelser i samhället, samla och analysera information om olika yrken och uppmuntras att bryta invanda mönster som till exempel kan ha med kön och stereotypa normer att göra samt få självkännedom om sina egna intressen, vilja, förmågor och styrkor kopplat till ett framtida yrkesval.

Samverkan med det lokala näringslivet, men också högskola och andra aktörer, bidrar till att eleverna erövrar nya kunskaper som kan ligga till grund för att de ska kunna göra sina framtida studie- och yrkesval utan att begränsas av bakgrund eller stereotypa mönster. En bred studie- och yrkesvägledning som tillgodoser elevernas behov och motiverar eleverna bidrar till att fler fullföljer sin utbildning med goda resultat. Att klara grundskolan och fullfölja sin gymnasieutbildning är en oerhört stark skyddsfaktor för den enskilda individen och motverkar bland annat framtida ohälsa och utanförskap. För särskolans elever har vi ett viktigt uppdrag att visa hur ett arbetsliv är möjligt.

Största delen av samverkan med omvärlden sker inom förskolans lokaler och utbildning. Vi samtar om föräldrars eller bekantas yrken, mötena av yrken som besöker förskolan eller som barnen ser när de är i vårt närområde, läser i litteratur och leker olika roller. Dessa tenderar att mest innefatta de traditionella, "lätt-lekta" yrken som läkare/ sjuksköterska, veterinär, frisör,

affärsbiträde, chaufför m fl.

På förskolan möter barnen även andra yrkesgrupper, då samtalen kan bli fler och fördjupas.

9 Prioriterade utvecklingsområden

En förutsättning för att utveckla verksamheten är att efter att man har identifierat utvecklingsområden, sätter in åtgärder för att utveckla just dessa områden, samt följer upp och utvärdera resultaten. Det är så vi utvecklar våra verksamheter och driver utvecklingen framåt.

9.1 Förskolans utvecklingsområden

Med grund i analyserna ovan kommer förskolans arbete under det kommande läsåret 2020/2021 att fokusera på följande utvecklingsområden.

Få till ett fungerande reflektions- och analysarbete där pedagogerna ser nyttan och möjligheterna med ett tydligt dokument som synliggör deras arbete. Här kommer rektor och bitr. rektor vara med på avdelningarna reflektions- och analystid för stöttning, bollplank och uppföljning.

Väggdokumentation på avdelningarna ska utvecklas och användas mer som en språngbräda och utvecklingsmöjlighet där det viktiga samtalet och det *aktiva lyssnandet*, barn-barn och barn-vuxen kan väcka nya frågor eller ge infallsvinklar i ett projekt och inte enbart fungera som en uppvisning för vårdnadshavare. Arbetet ska ske kontinuerligt i de olika arbetslagen.

Utveckla, planera och starta upp undervisningen kring vårt projekt "Hållbar utveckling". Här behövs inspiration och kollegialt lärande. Skolverkets plattform fungerar som en inspirationskälla där aktuell forskning ligger till grund. Uppföljning görs i reflektion- och analysdokumentet.

Vi ser att uteverksamheten, på gården, måste utvecklas och där en pedagogisk medvetenhet och planerad undervisning ligger till grund för utbildningen. Följs upp på Apt.

Den kommande digitala satsningen i kommunen kommer behöva kompletteras med utbildning för pedagogerna i användandet av dessa. Vi ser att inspirationsföreläsning eller liknande kommer behövas för att de digitala verktygen ska komma att fungera som en integrerad del i vår utbildning. Möjlighet för detta finns både på egna förskolan och i samarbete med andra förskolor och utvecklingsenheten.